

ket a teljesítési arány, az anyagok beszerzésének forrásai és a referenz részleg által használt források elemzésével, valamint a személyzettel folytatott interjúk segítségével tárták fel a szerzők.

(Autoref.)

Lásd még 7

Dokumentációs eljárások és termékeik

07/043

HORTAL MUNOZ, Carlos: Criterios de selección de revistas utilizados por las bases de datos internacionales que incluyen revistas españolas de ciencias sociales y humanidades = Rev.Esp.Doc.Cient. 29.vol. 2006. 3.no. 409-422.p. Bibliogr. 6 tétel.

Res. angol nyelven

A spanyol anyagot is tartalmazó humán és társadalomtudományi nemzetközi adatbázisok folyóirat-választási szempontjai

Adatbázis -társadalomtudományi; Felmérés

56 olyan adatbázist azonosítottak, amelyek spanyol humán- és társadalomtudományi szakfolyóiratokat is feldolgoznak. Közülük 37 minőségi kritériumok alapján választja ki a feldolgozandó folyóiratokat, 7 csak tematikai megfelelés alapján válogat, a fennmaradóknál nem sikerült a kiválasztás kritériumairól információt szerezni.

(Mohor Jenő)

Tájékoztatási rendszerek

Hálózatok, regionális rendszerek

07/044

Wissenschaftliche Literaturversorgungs- und Informationssysteme: Schwerpunkte der Förderung bis 2015. DFG-Positionspaper = Bibliotheksdienst. 40.Jg. 2006. 8/9.no. 994-1002.p.

Szakirodalmi ellátási és információs rendszerek: a 2015-ig szóló támogatás kiemelt területei. A DFG állásfoglalása

Elektronikus publikáció; Hozzáférhetőség; Portál; Tájékoztatás; Támogatás -pénzügyi -állami, hatósági

A Német Tudományos Társaság (Deutsche Forschungsgesellschaft, DFG) mely az egyes tudományterületek (Sondersammelgebiete, SSG) szakkönyvtárainak munkáját értékeli és anyagiilag támogatja, a 2015-ig szóló cselekvési tervében az alábbi feladatokat jelölte meg:

1. A digitális dokumentumokhoz való hozzáférés jogi/anyagi kérdésének rendezése, ennek érdekében egy átfogó, országos licenmodelllétrehozása.
2. A virtuális szakkönyvtári szolgáltatások bővítése és minőségük javítása.
3. A szakkönyvtári hálózatban (SSG) kiépített keresőrendszert flexibilissé kell tenni, csatlakozási lehetőséget biztosítva a német tudományos kutatómunka portáljaihoz.
4. A szakkönyvtári hálózat (SSG) díjmentesen használható állományát digitalizálni kell.
5. A nemzeti kulturális hagyomány terén is ki kell építeni a német tudományos könyvtárak digitális hálózatát.
6. Folytatni kell a 16. és 17. századi nyomtatványok feldolgozását. 1800-ig bezárólag a kéziratokat, kódexeket, nyomtatványokat, levéltári anyagokat, képparchívumokat is digitalizálni kell.
7. Ugyancsak szükséges a német levéltárak kereső rendszereinek digitalizálása.

8. A kulturális örökség anyagait tartalmazó portálokat teljessé kell tenni és hálózatba szervezni.
9. Az Open Access elve alapján az elektronikus publikációkat a kutatás számára az interneten keresztül díjtalanul és technikai akadályok nélkül hozzáférhetővé kell tenni. Ki kell építeni az elektronikus publikációk tárolásának és közvetítésének rendszerét.
10. A „Cream of Science” akció keretében meg kell nyerni az Open Access ügyének a német tudomány kiemelkedő személyiségeit.
11. Szakmai digitális archívumok kiépítésével és hálózatba szervezésével biztosítani kell a digitális publikációk hosszú távú megőrzését is.
12. Elektronikus „szerszámládát” kell létrehozni a digitális publikációk kezeléséhez.
13. Meg kell teremteni a virtuális kutatás és tanulás környezeti feltételeit.
14. Tovább kell fejleszteni a kutatói szempontból primer információk tárolásának, referálásának és hozzáférhetővé tételének rendszerét.
15. Továbbfejlesztendő az információs szolgáltatások és intézmények minőségbiztosítása, az információtudomány monitoringja.
16. Az információmenedzsmentben alkalmazni kell a bevált eszközöket, modulokat és más hálózati megoldásokat.
17. Ki kell építeni a nemzetközi közvetítő rendszerek hálózatait, a Knowledge Exchange-et.

(Katsányi Sándor)

Lásd még 29, 63

Társadalomtudományi tájékoztatás

Lásd 43

Közgazdasági tájékoztatás

Lásd 58

Könyvtártudományi, informatikai tájékoztatás

Lásd 36

Közérdekű tájékoztatás

07/045

BERTOT, John Carlo - JAEGER, Paul T. [et al.]: Drafted: I want you to deliver e-government = Libr.J. 131.vol. 2006. 13.no. 34-37.p.

Az amerikai könyvtárak elektronikus kormányzati és e-ügyintézési szolgáltatásai

Elektronikus könyvtár; Közérdekű tájékoztatás; Tájékoztatási politika

Az Egyesült Államokban a 2002. évi e-kormányzati törvény értelmében a közkönyvtárak egyre inkább az e-kormányzat hozzáférési pontjainá válnak. A kormányzati szervek egyrészt fenntartói a könyvtáraknak, másrészt támaszkodnak is rájuk mint a nyilvános számítógépes és internetes elérés helyszíneire. A könyvtárakba irányítják azokat, akiknek otthonukban vagy munkahelyükön nincs számítógépük, és hozzá szeretnének férni az e-kormányzat szolgáltatásaihoz, hasonlóképpen azokat, akik szakképzett szakemberek egyénre szabott segítségére szorulnak az e-szolgáltatások igénybevételéhez. Az e-kormányzati szolgáltatások révén online lehet segélyeket igényelni, be lehet jelentkezni az ügyfélszolgálatoknál, panasszal lehet élni, és az egyre szaporodó (például egészségbiztosítási, adóval kapcsolatos, bevándorlási vagy mezőgazdasági támogatási) online űrlapokat ki lehet tölteni. A könyvtár tehát a biztonsági, szociális háló része lett. Megmutatkozott ez az utóbbi idők természeti katasztrófái (például a Katrina hurrikán) idején és az azt követő helyreállítások során is.

A közkönyvtárakról és az internet-hozzáférésről 2006-ban végzett felmérés azt mutatta, hogy 1994 és 2004 között a közkönyvtárak internetellátottsága 20,9 százalékról 99,6 százalékra nőtt, és a közkönyvtárakban országos átlagban 10,7 munkaállomás áll rendelkezésre (1998-ban 3,4). A közkönyvtárak ugyanakkor nem feltétlenül tudnak megfelelő elérést biztosítani a nagy sávzsélességet igénylő szolgáltatásokhoz és forrásokhoz. A válaszadók közel fele elégedetlen volt a kapcsolat sebességével.

A közkönyvtárak infrastruktúrája nem felel meg a megnövekedett igényeknek, új szerepük vállalását nem kísérte a finanszírozás kibővítése – erről a törvény sem gondoskodott. A 2006-os felmérés szerint a válaszadók 71,7 százaléka szerint a közkönyvtár az egyetlen erre alkalmas helyszín. A csekély helyi önkormányzati és állami finanszírozást alapítványi támogatások (például a Bill és Melinda Gates Alapítványé) és programok (E-rate) egészítik ki.

A könyvtárosok az e-szolgáltatásokkal kapcsolatban a gyakorlatban már sok mindent el-sajátítottak, nem kis erőfeszítések árán. A jövő könyvtárosainak képzésük során fel kell készülniük arra, hogy az e-kormányzati webhelyeket jobban megértsék és a szolgáltatásokat közvetíteni tudják, az aktív könyvtárosokat pedig továbbképzésben kell részesíteni.

A szövetségi, állami és helyi információs koncepciókat koordinálni kell, és meg kell újítani. A szakmai szervezetek, politikusok, közkönyvtárosok és kutatók együttműködésével a bevált gyakorlatot rögzíteni kell, gyakorlati útmutatókat kell szerkeszteni. Szükség lenne a 2002. évi e-kormányzati törvény módosítására, kiegészítésére (azzal, hogy a közkönyvtárak hogyan illeszkedjenek az e-kormányzati tájékoztatás rendszerébe), továbbá a vonatkozó állami és helyi irányelvek megfogalmazására, illetve módosítására.

(Hegyközi Ilona)

Vezetés, irányítás

Munka- és rendszerszervezés, értékelés

07/046

EVERETT, Shaunessy: Do more, better for less = Libr.J. 131.vol. 2006. 15.no. 28-31.p.

Többet, jobban, kevesebbért. Minőségfejlesztési program egy nagyvárosi könyvtári hálózatban

Hatékonyság; Közművelődési könyvtár

Az ezredforduló évtizedében a 90-es évek fel-lendülése után a könyvtárak anyagi támogatását megnyirbálták vagy befagyasztották. A könyvtárak erre elbocsátásokkal, a költségvetés visszafogásával, kiszervezéssel és hasonló intézkedésekkel reagáltak.

A Columbus Metropolitan Library nem ilyen nyilvánvaló lépéseket tett, nem fogta vissza nyilvános szolgáltatásait és nem bocsátott el munkatársakat, hanem a folyamatok és a minőség javítását tűzte ki célul, és egy erre szakosodott részleget állított fel az intézkedések levezénylésére. Az üzleti világ jelentős vállalatának gyakorlatát áttekintve, interjúk elvégzése után az LSS (Lean Six Sigma) módszer alkalmazása mellett döntöttek, amely az ügyfelek igényeiből indul ki, és a döntéseket szisztematikus adatgyűjtésre alapozza.

Két projekt indult, egy a nyilvános szolgáltatások és egy a közösségi kapcsolatok terén. A nyilvános szolgáltatások terén azt vizsgálták, hogy mennyit kell várnia a telefonos tájékoztatás során a használónak arra, hogy a szolgálatban lévő könyvtárost elérje (esetenként több mint 5 per-